

Ба Шурои диссертационии 6.КДА-001
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертасияи Музафарзода Фазлиддин дар мавзуи «Ҳимояи манфиатҳои миллӣ дар шароити низоми нави ҷаҳонӣ (нигоҳи геополитики)» аз рӯи ихтисоси 23.00.04 - Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалий ва минтақавӣ

Низоми нави ҷаҳонӣ ва равандҳои муосири сиёсии он ҳамчун таҳдиди ҷидди баҳри давлатҳои миллӣ буда, механизмҳои ҳимояшавандагии манфиатҳои миллиро душвор мегардонад. Вобаста ба ин, дар низоми нави ҷаҳонӣ масъалаи манфиатҳои миллӣ ба сифати объекти тамоми навъи муносибатҳо ва унсури меҳварии онҳо қарор гирифтааст. Манфиатҳои миллӣ муайянкунандай тамоми навъи муносибатҳо шинохта мешаванд. Аз ин рӯ, дар олами муосир таваҷҷуҳи тамоми давлатҳо ба масъалаи мазкур равона гардидааст. Дар шароити мураккаб гардидани вазъияти сиёсии ҷаҳони муосир, воситаҳои татбиқнамоии манфиатҳои миллӣ низ мураккаб гардида истодаанд. Ҳолати мазкур метавонад таъсири манфии худро дар ин самт ба давлатҳои рӯ ба инкишоф расонад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз давлатҳои рӯ ба инкишофи чомеаи ҷаҳонӣ буда, дар ҳалли масъалаҳои минтақавӣ ва байналмилалӣ ташабbusкор мебошад. Дар раванди ташаккул ва инкишофи низоми давлатдории худ Ҷумҳурии Тоҷикистон ба масъалаи ҳифзи манфиатҳои миллӣ ва раванди татбиқи онҳо кӯшишҳои зиёде ба ҳарҷ дода истодааст.

Вобаста ба ин, ҷиҳати ҳифзи манфиатҳои миллии кишвар аз ҳавфу ҳатарҳои низоми нави ҷаҳонӣ ва дигар таҳдидҳои замони муосир моро зарур меояд, ки ба шинохти манфиатҳои миллӣ ва раванди ташаккулу татбиқнамоии онҳо муносибати хосса дошта бошем. Зоро манфиатҳои миллӣ ба сифати унсури ҳаётӣ ва омили меҳварии рушди давлатдорӣ пазируфта шуда, дар ин замина кишварҳои рӯ ба инкишофро зарур меояд, ки механизмҳои коркардшуда ва самараноки таъмини ҳифзи манфиатҳои миллиро вобаста ба хусусиятҳои замон ва воқеяти амалишавии нави низоми нави ҷаҳонӣ коркард намоянд.

Аз ин рӯ, диссертасияи номзадии Музафарзода Фазлиддин дар мавзуи «Ҳимояи манфиатҳои миллӣ дар шароити низоми нави ҷаҳонӣ (нигоҳи геополитики)» аҳамияти муҳим дошта, баҳри шинохти ин масъала мусоидат менамояд. Муаллиф мавзӯи мазкурро таҳлили ҳамаҷонибаи назариявӣ-методологӣ намуда, унсурҳои асосии омӯзиши

масъаларо нишон додааст. Дар автореферат таҳқиқотп мазкур ба таври мукамал пешниҳод гардида, ҳадаф ва дурнамон он муайян шудааст.

Чанбаи дигаре, ки мубрамияти омӯзиши масъаларо асоснок мекунад, таҳқики сатҳи ҳимояшавандагин манфиатҳои миллӣ дар равандҳои сиёсии ҷаҳони муосир мебошад. Зоро ҳусусияти мураккаб ва пуртазоди равандҳои сиёсӣ сатҳи хифзи манфиатҳои миллиро осебназир гардонидааст. Ҳадафҳои геополитикии давлатҳои абарқудрат таҳдиду ҳатарҳои навро ба амният ва манфиатҳои миллии давлатҳои қафомонда ва давлатҳои рӯ ба инишиф пеш оварда истодааст. Дар ин замини, муносибати бисёрҷанба ва фарогир ба омузиши масъалаи мазкур зарур мебошад.

Бояд гуфт, ки максади таҳқиқот омӯзиши роҳу воситаҳои самараноки ҳимояи манфиатҳои миллӣ дар шароити низоми нави ҷаҳонӣ, муайян намудани мушкилиҳо ва таҳлили пешниҳодҳо баҳри хифзи манфиатҳои миллӣ бо дарназардонити ҳавфу ҳатар ва таҳдидҳои ҷаҳони муосир мебошад.

Муаллиф барон ба таври мукамал омӯхтани мавзӯъ масъалаҳои зеринро пешниҳод менамояд:

- омузиши асосҳои назарияни ва методологии манфиатҳои миллӣ, муайян намудани моҳият, мазмун ва ҳусусиятҳои онҳо;
- таҳқики заминаҳо ва механизмҳои сиёсии ташаккули низоми нави ҷаҳонӣ, асосноккунни моҳият ва ҳусусиятҳои он;
- таҳлил ва муайян намудани конунияти ташаккули таълимоти нав онд ба зарурат ва моҳияти низоми нави ҷаҳонӣ;
- муайян намудани ҳусусияти манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва механизмҳои таъминни ҳимояи онҳо дар низоми нави ҷаҳонӣ;
- муайян ва асоснок намудани ҷанбаҳои таҳдидовари низоми нави сиёсӣ ба манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва пешниҳоди механизмҳои самараноки мӯқовимат ба он;
- таҳқики вазъи геополитикии муосир ва асосноккунни таъсирӣ равандҳои сиёсӣ ба осебназирни манфиатҳои миллӣ дар Тоҷикистон.

Диссертация аз мукаддима, ду боб, ки б зербобро дар бар меғирад, ҳулоса ва рӯйхати сарчашмаҳову адабиёти истифодануда иборат мебошад. Муаллиф дар автореферат кушиш намудааст, ки фишурдан рисоларо ба таври мукамал пешниҳод намояд. Дақик будани маълумот, истифодан сарчашмаҳои расмӣ, кофӣ будани ҳачми маводи таҳқиқотӣ, коркарди натиҷаи таҳқиқот ва ҳачми интишорот эътимолонкии натиҷаҳои таҳқиқотро таъмин мекунанд.

Ҳамин тарик, аҳамияти назарияй ва амалии таҳқиқоти диссертасияи номзадии Музафарзода Фазлиддин дар мавзуи «Ҳимояи манфиатҳои миллӣ дар шароити низоми нахиҷаҳонӣ (нигоҳи геополитикӣ)» дар он аст, ки дар он масъалан муҳими ҷомеаи мусир мавриди баррасӣ қарор гирифта, доир ба шарҳу тавзехи он дидгоҳи муфассал овардашудааст ва омӯзиш, таҳқиқ ва таҳлили падидан мавриди тадқиқотро аз нигоҳи илмҳои ҷомеашиносӣ пешниҳод менамояд.

Дар баробари комёбиҳои дар боло зикригула автореферати рисолаи илмӣ аз норасогиҳо холӣ нест, маҳсусан дар он баъзан камбузидҳои имёнӣ ва техники дида мешавад. Рисолаи диссертационӣ кори илми анҷомёғта буда, баъзе камбузидҳои ҷузъии ҷойдошта, арзиши илми онро коста намегардонанд.

Мазмун ва мундариҷаи диссертасия ва методҳои истифодагардидан он пурра ба талаботи пешниҳод намудан корҳои диссертационӣ дар мавриди дарёфти дараҷаи илми номзади илм мувоғиқ буда, барои дарёфт намудани дараҷаи илми номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтиносӣ 23.00.04 - Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишифӣ глобалӣ ва минтақавӣ ба ҳимоя тавсия карда мешавад.

Муқариз:

Ходими қалони илми шуъбаи масонии сиёсии
муносибатҳои байналмилалӣ Институти
фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳукуқи ба номи
А.Баҳоваддинови АМИТ, н.и.с.

Сангинов Н.Н.

Имзои Н. Сангиновро тасдиқ мекунам
Нозирни қалони ИШК ИФСҲ АМИТ

Шозедов Х.

Суроған муқарриз: 734025, ш. Душанбе,
ҳиёбони Рудакӣ, 33, тел.: (99237) 2215689